



Kokonaisturvallisuuden yhteiskehittäminen Winland-hankkeessa

Strategisen tutkimuksen hankkeilta edellytetään monialaisuutta, laajaa vaikuttavuutta ja ratkaisuja suuriin yhteiskunnallisiin ongelmiin tiiviissä vuorovaikutuksessa sidosryhmien kanssa. Winlandissa vuorovaikutusta ja tutkimuksen yhteiskehittämistä sekä yhteistyötä sidosryhmien kanssa on tehty aktiivisesti läpi hankkeen.

ACTIVITIES MAHDOLLISIA TUTKIMUS- JA VUOROVAIKUTUSTOIMIA	OUTPUT MAHDOLLISIA TUOTOKSIA	OUTCOME MAHDOLLISIA VAIKUTUKSIA	IMPACT
<p>Viestintä ja vaikuttaminen Tieto saataville oikeaan aikaan Tiedon havainnollistaminen Tiedon vieminen sidosryhmien konteksteihin ja omiin prosesseihin: kokeilut Tutkijoiden asiantuntija-viestintä Verkostoituminen</p> <p>Tiedon yhteiskehittäminen Tiedon soveltavuus: tieto on relevanttia ja koskettaa sidosryhmiä Työpajat Tapaamiset Ydinviestien yhteismuotoilu - sidosryhmien omin sanoin muotoilu ja omat oivalukset Suositusten yhteismuotoilu</p>	<p>Tietotuotteet Akateemiset julkaisut Infografiikka Lehtijuttu Selvitys Raportit ja synteetit Yleistajuiset kirjoitukset (oppikirjat) Kirjoitukset ammattilehdissä Suositukset (policy brief) Tiedotteet Blogit</p> <p>Muut tuotteet Prototyypit Patentit Lisenssit Teknologiat</p>	<p>Konseptit Uudet toimintamallit - kokeilut Palvelukonseptit Tuotekonseptit Liiketoimintamallit Havainnollistamiset</p> <p>Verkostot Uudet ja syntyvät kumppanuudet tutkijoiden ja sidosryhmien kesken Jatkohankkeet</p> <p>Yhteiskunta Julkisen keskustelun painopisteen muutos Politiikan muutos Lain muutos Rakenteiden muutos</p> <p>Organisaatio Toimintatapojen muutos</p> <p>Yksilö Ajattelutavan muutos Käyttäytymisen muutos</p>	

Tutkimushankkeen vaikuttavuus näkyy monella tasolla: vaikuttavuuden (impact) lisäksi voidaan erotella vaikutukset (outcome), tuotokset (output) ja toiminta ja panostukset tutkimukseen (activities & input). Nämä vaikuttavuuden eri "tasot" eivät esiinny lineaarisesti, vaan ovat usein vaikeasti ennakoitava ja monipolvinen prosessi.

VAIKUTTAVUUSTAVOITTEIDEN MÄÄRITTELY YHDESSÄ OLI AVAIN ONNISTUMISEEN

Kehitetään suomalaisen yhteiskunnan reagoitukykyä ja varautumista turvallisuusuhkiin. Tällainen oli yksi Winlandille(kin) osoitetuista Strategisen tutkimuksen neuvoston (STN) ohjelmatason tavoitteista. Yksittäisen tutkimushankkeen vaikutus suuriin yhteiskunnallisiin kehityskuluihin on väistämättä rajallinen, sillä useimmat ongelmat ovat yhteenkietoutuneita ja tutkimuksen vaikutusketjut ovat pitkiä ja monimutkaisia. Kun vaikutukset yhdistyvät laajempaan, yhden hankkeen rajat ylittävään vaikutusten verkostoon, syntyy vaikuttavuutta.

Tutkimushankkeen vaikuttavuus on monitasoinen ilmiö, josta voidaan erotella laajempi vaikuttavuus (*impact*), vaikutukset (*outcome*), tuotokset (*output*) sekä niihin johtava toiminta (*activities*) ja panostukset tutkimukseen (*input*). Hankkeen omat vaikutusmahdollisuudet vahvistuvat listauksen loppua kohden: tutkimuspanostukset, toiminta ja niiden pohjalta syntyvät tuotokset ovat siis selkeimmin hankkeen itse määriteltävissä. Tasot kuitenkin limittyvät toisiinsa eikä kyseessä ole lineaarinen erottelu vaikuttavuuden eri vaiheista. STN-hankkeissa vaikuttavuustavoitteita kannustetaan tarkastelemaan *vaikuttavuustarinoita* kirjoittamalla.

Winlandissa vaikuttavuustavoitteet määriteltiin yhdessä konsortion kanssa ja se kannusti tutkimusaihetta eri näkökulmista katsovia tutkijoita pohtimaan hankkeen kokonaisuutta. Yhdessä määritelty vaikuttavuustavoite kuului: Winland edistää yhteiskuntamme resilienssiä eli kykyä selvitä energia-, ruoka- ja vesiturvallisuuteen liittyvistä muutoksista. Laajan tavoitteen tueksi määriteltiin, millaisilla vaikutuksilla ja tutkimuksesta syntyvillä tuotoksilla tavoitetta edistetään:

1. Tuotetaan uutta tietoa Suomen energia-, ruoka- ja vesiturvallisuudesta sekä niiden välisistä kytköksistä (tuotokset).
2. Viedään laajennettua ymmärrystä energia-, ruoka- ja vesiturvallisuudesta ja niiden välisistä kytköksistä osaksi kansallisia strategioita sekä suunnittelu- ja päätöksentekoprosesseja (vaikutukset).

WINLAND LOI UUSIA VERKOSTOJA JA TUKI SIDOSRYHMIEN PROSESSEJA

Winlandin vuorovaikutus sisälsi skenaariotyötä ja yhteiskehittämistyöpajoja, valmiusharjoituksia, virkamiesten ja poliitikkojen tapaamisia, seminaareja ja sidosryhmien edustajista koostuvan ohjausryhmän tukea. Tieteellisten tuotosten ohella syntyi mm. policy briefejä, lausuntoja, yleistajuisia ja asiantuntija-artikkeleita sekä esiintymisiä mediassa.

Vuorovaikutuksen tavoite ja toteutustapa vaihteli hankkeen vaiheesta toiseen. Esimerkiksi skenaarioiden muodostamisessa kerättiin laajasti syötteitä tutkimukseen. Välillä keskityttiin etsimään yhdessä sidosryhmien kanssa ratkaisuja tiettyihin tutkimuksesta nousseisiin kysymyksiin tai konsultoitiin tärkeitä sidosryhmiä.

Oikeiden henkilöiden ja tahojen tavoittaminen sekä vuorovaikutus heidän kanssaan on avain vaikuttavuuteen. Winlandissa panostettiin sidosryhmien kartoittamiseen ja niin kutsuttujen portinvartijoiden tunnistamiseen: turvallisuuden osalta keskeisiksi portinvartijaorganisaatioksi tunnistettiin esimerkiksi Turvallisuuskomitea ja Huoltovarmuuskeskus. Winlandin saaman palautteen perusteella hanke on tuonut yhteen uusia toimijoita ja luonut uudenlaisia verkostoja.

Vaikuttavuuden kannalta tärkeää oli, että tuotettua tietoa tuotiin osaksi käynnissä olevia prosesseja, kuten kansallisten strategioiden valmistelua sekä suunnittelua ja päätöksentekoa. Tärkeä vaikuttamisen paikka oli esimerkiksi Yhteiskunnan turvallisuusstrategian päivitys, jossa Winlandin kannat kytkösten huomioimisesta ja sektorirajojen ylittämisen tarpeesta ovat selvästi näkyvissä.

LÄHTEET JA LISÄTIETOJA

Koskinen ym. 2017. Tutkimuksesta toimintaan. Tieteentekijän opas viestintään ja vaikuttamiseen. Arthouse.

Koskinen 2018. Tutkimuksella vaikuttaminen: Haasteita ja oivalluksia. Tieteessä tapahtuu 6/2018, 46-49.

Winland-konsortion vaikuttavuustarinat I, II ja III.

OTA YHTEYTTÄ

Outi Kuittinen
outi.kuittinen@demoshelsinki.fi

Kirsi-Marja Lonkila
kirsi-marja.lonkila@demoshelsinki.fi

Iina Koskinen
iina.koskinen@demoshelsinki.fi